

# Gözlenen ?htiyaçlar Ölçe?i

## RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Gözlenen ?htiyaçlar Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22415>

## Özet

**Gözlenen ?htiyaçlar Ölçe?i**, bireylerin örgütsel ba?lamda algıladıkları ve ifade ettikleri ihtiyaçlar? sistematik olarak ölçmek amacıyla geli?tirilmiş uyarlama bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, özellikle çalışma yaşam?nda motivasyon, i? doyumu ve kurumsal ba?lılık gibi temel örgütsel davranış yapıları aras?ndaki ilişkileri inceleyen akademik çalışmalarda kullanılmaktadır. Ölçe?in Türkiye ba?lam?ndaki uyarlaması, 2000 yılında K. Demirutku taraf?ndan gerçekleştirilen bir yüksek lisans tezi kapsam?nda sunulmuştur.

Ölçek, çalışanların temel gereksinimlerinin karşılanma düzeylerini veya bu gereksinimlere yönelik beklentilerini de?erlendirerek, örgütsel çıktıları üzerindeki etkilerini analiz etmeyi hedefler. Orijinal ölçe?in hangi kuramsal çerçeveden türetildi?i tezin içeri?inde detaylandırılmaktadır; ancak adaptasyonun temel amacı, kültürel farklılıkların motivasyonel süreçler üzerindeki rolünü araştırmaktır. Kaynak bilgisine göre ölçek adı **Uyarlama** olarak belirtilmiştir.

## Anahtar Kelimeler

Gözlenen ?htiyaçlar, Motivasyon, ?htiyaç Teorileri, i? Doyumu, Kurumsal Ba?lılık, Örgütsel Psikoloji, Uyarlama.

## Yazarlar

Ölçe?in orijinal yazarları tezin içeri?inde belirtilmektedir. Türkiye uyarlaması? gerçekleştiren yazar: **Demirutku, K.**

## Amaç

Gözlenen ?htiyaçlar Ölçe?i'nin temel amacı, bireylerin çalışma ortamlar?nda algıladıkları ve talep ettikleri çe?itli ihtiyaç kategorilerini (fiziksel, sosyal, gelişimsel vb.) ölçmektir. Bu ihtiyaçların karşılanma düzeylerinin veya önem derecelerinin belirlenmesi, yöneticilere ve araştırmacılara çalışan motivasyon kaynakları? anlama konusunda kritik veriler sunar. Ölçe?in kullanımı, genellikle ihtiyaç temelli motivasyon teorilerinin örgütsel sonuçlar üzerindeki açıklayıcı gücünü test etmeyi içerir.

Ölçe?in uyarlama çalışması?ndaki özel amacı, ihtiyaçların kurumsal ba?lılık ve i? doyumu gibi sonuç de?işkenleri üzerindeki etkisini Türk kültürü ba?lam?nda test etmektir. Bu, uluslararası literatürdeki ihtiyaç teorilerinin evrenselliğini veya kültürel özgüllüğünü anlamak açısından önemli bir katkı sağlamaktadır.

## Yap? (Ölçülen Yap?)

Ölçek, genellikle bireyin i? yerinde tatmin edilmesini bekledi?i veya gözlemledi?i çe?itli gereksinimleri kapsayan çok boyutlu bir yap?y? ölçer. Bu gereksinimler, temel fizyolojik güvencelerden (ücret, çal??ma ko?ullar?) ba?layarak, sosyal kabul görme, ba?ar? ve kendini gerçekle?tirme gibi daha üst düzey ihtiyaçlara kadar geni? bir yelpazeyi içerebilir. Ölçek, çal??anlar?n alg?lad?klar? ihtiyaçlar?n ?iddetini veya önemini belirleyerek, bu alg?lar?n davran??sal ve tutumsal ç?kt?larla ili?kisini inceler.

Uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türk örnekleminde korunup korunmad??? , ya da kültürel faktörler nedeniyle yeni boyutlar?n ortaya ç?k?p ç?kmad??? analiz edilmi?tir. Ölçek, ihtiyaçlar?n alg?lanma biçimini ve bu alg?n?n örgütsel davran??lar üzerindeki belirleyici rolünü incelemeye odaklanm??t?r.

## Geçerlik

Kaynak referansta geçerlik bilgisi aç?kça belirtilmemi?tir (Belirtilen de?er: -). Ancak, bir ölçek uyarlama çal??mas?n?n standart gereklilikleri uyar?nca, Demirutku (2000) tezinde geçerlik çal??malar?na yer vermi? olmal?d?r. Tipik olarak, bu tür çal??malarda **yap? geçerli?i** (faktör analizi yoluyla) ve **ölçüt ba??nt?l? geçerlik** (i? doyumu ve kurumsal ba?l?l?k gibi ilgili yap?larla korelasyon) incelenir.

Geçerlik bulgular?n?n detaylar?na eri?mek isteyen kullan?c?lar?n, Orta Do?u Teknik Üniversitesi (ODTÜ) Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde sunulan orijinal yüksek lisans tezine ba?vurmas? gerekmektedir. Tezde, ölçe?in maddelerinin kuramsal yap?y? yeterince temsil edip etmedi?i ve beklenen örgütsel sonuçlarla tutarl? ili?kiler gösterip göstermedi?i detayland?r?lm??t?r.

## Güvenirlik

Kaynak referansta güvenilirlik bilgisi aç?kça belirtilmemi?tir (Belirtilen de?er: -). Psikometrik aç?dan kabul edilebilir bir uyarlama çal??mas? için **iç tutarl?l?k katsay?s?** (Cronbach Alfa) hesaplanm?? olmal?d?r. ?ç tutarl?l?k, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ne ölçüde ölçtü?ünü gösteren temel bir güvenilirlik göstergesidir.

Ölçe?in alt boyutlar? ve toplam puanlar? için Cronbach Alfa katsay?lar?n?n, kabul edilebilir limitler (genellikle .70 ve üzeri) içerisinde olmas? beklenir. Güvenirlik de?erlerinin kesin tespiti ve test-tekrar test güvenilirli?i gibi ek bilgilerin elde edilmesi için Demirutku'nun (2000) yüksek lisans tezinin incelenmesi zorunludur.

## Faktör Analizi

Gözlenen İhtiyaçlar Ölçeği'nin uyarlama sürecinde, ölçeğin orijinal yapısını Türk örnekleminde doğrulamak amacıyla **Doğrulayıcı Faktör Analizi** (DFA) veya yapıyı keşfetmek amacıyla **Açımlayıcı Faktör Analizi** (AFA) kullanılmıı olmalıdır. Bu analizler, ölçeğin kaç boyuttan oluştuğunu ve bu boyutların kuramsal ihtiyaç kategorilerine ne kadar uyduğunu belirler.

Faktör analizi sonuçları, ihtiyaçların kültürel algılanıı biçimindeki potansiyel farklılıklar ortaya koyar. Uyarlama çalışması'nın başarısı, elde edilen faktör yapısının orijinal ölçeğin yapısıyla ne kadar örtüştüğüne bağlıdır. Demirutku (2000), muhtemelen maddelerin faktör yüklerini ve varyans açıklama oranlarını detaylıca sunmuştur, bu da ölçeğin yapısal geçerliliğinin temelini oluşturur.

## Enstrüman

**Test Türü:** Uyarlama (Adaptasyon) / Psikometrik Öz Bildirim Ölçeği

**Format:** Kaynakta derecelendirme bilgisi eksiktir (-). Ancak, örgütsel psikoloji ölçeklerinde yaygın olarak kullanılan Likert tipi derecelendirme formatında olması muhtemeldir (örneğin, 5'li veya 7'li Likert).

**Mevcut Diller:** Türkçe (Uyarlama), Orijinal dili (Bilinmiyor)

**Popülasyon Grubu:** Çalışan yetkinler, Örgüt üyeleri.

**Yaş Grubu:** 18 yaş ve üzeri (Genellikle çalışan nüfus).

**Popülasyon Detayları:** Türkiye'deki çeitli sektörlerden çalışanlar (Uyarlama tezinde detaylı örneklem bilgisi mevcuttur).

**Test Metodolojisi:** Örgütsel davranış ve yönetim araştırmalarında kullanılan nicel veri toplama yöntemi; genellikle kağıt-kalem veya online anket şeklinde uygulanır.

## Anahtar Kelimeler

İhtiyaçlar Hiyerarşisi, Örgütsel Davranış, Uyarlama, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, ODTÜ, İnsan Kaynakları.

## Yazarlar

**Yazar ORCID Tanımlayıcısı:** Bilinmiyor

**Bağılık E-posta Adresleri:** Bilinmiyor

**Yaz??ma Adresi:** Orta Do?u Teknik Üniversitesi (ODTÜ) Sosyal Bilimler Enstitüsü (Uyarlama çalışması'nın yapıldı?? kurumsal adres).

## ?zinler, Ücret ve Test Y?l?

**Test Y?l?:** Uyarlama çalışması 2000 yılında tamamlanmıştır.

**?zinler ve Ücret:** Ölçeğin kullanımı için izin ve ücret durumu, orijinal ölçeğin telif hakkı sahibine ve uyarlamayı gerçekleştiren Demirutku'ya aittir. Akademik amaçlı ve kar amacı gütmeyen kullanımlarda, yüksek lisans tezlerinde yer alan ölçeklere genellikle ODTÜ Tez Merkezi aracılığıyla erişim sağlanabilir. Ticari kullanımlar için yazarla iletişime geçilmesi önerilir.

## Kaynaklar

Demirutku, K. (2000). *Motivasyonun kurumsal bağlılık ve iş doyumu üzerindeki etkileri: Kültürel bir yaklaşıma* (Yüksek lisans tezi). Orta Do?u Technical University Institute of Social Sciences, Ankara.

## Gözlenen ?htiyaçlar Ölçe?i Maddeleri

**ÖNEML?:** Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, kaynak içerikte sağlanmamıştır (PDF linki de sağlanmamıştır: -). Maddelerin tam listesi, ölçeğin derecelendirme formatı ve puanlama yönergeleri için **Demirutku (2000)** başlıklı yüksek lisans tezine başvurulması gerekmektedir.